

Ese de trei ori in seputa: Mercuri-a,
Vineri-a si Domineca, candu o colă intrăga,
candu numai diumetate, adeca dupa momentul
impregurilor.

Prețul de prenumerare:

pentru Austria:	7 fl. a. v.
„diumente de anu	4 " "
„patraru	2 " "
„pentru Romania si Strainetate:	
pe anu intregu	15 fl. v. a.
„diumente de anu	8 " "
„patraru	4 " "

Localitatea Redactiunii
„Albina“ e:
Stadt, Wallischgasse Nr. 8, Mezzanin.

Viena 19 apr./1 maju.

Aducem numele membrilor ce compunu comisiunea insarcinata de diet'a Ungariei cu elucrarea proiectului de lege pentru multiamirea pretensiunilor natiunalitatilor nemagiare din Ungaria.

Precedintele compunerei acestei comisiuni sunt cunoscute cetitorilor nostri, ele se petrecuta intr'un modu, in catu nu potem accepta neci cu probabilitate atare resultatul imbucuratoriu. De dieu sê ne insielam, dar acésta ar fi mai multu de catu unu saltu in natura.

Majoritatea dietei, representata ca totdeun'a prin elementulu magiaru, la 1848 inchise ochii caci nu vrut sê véda cestiunea de natiunalitate. Ea cugeta caci astfelu denegandu esistint'a ei, cestiunea de sine se nemesce, o credeau, pote, momentena, provocata de relatiuni si nu de convingere. Atunci nu-i venia la socotela a presupune caci si alte natiuni potu avea conscientia natiunale, in tocma ca magiara, daca nu cum-va mai vechia.

La 1861 vediendu caci cestiunea de natiunalitate inca n'a perit, unu deputat afa cu cale a o atribuit reactiunei.

La 1866 era-si se ivi cestiunea natiunale, dar si asta-data unu deputat compatriotu de alu nostru afa caci barbatii populari ai natiunalitatilor sunt Bachisti si Schmerlingiani, desii numai Ddieu ne scie, „Wiener-Zeitung“ si „Sürgöny“, cumca Romanii si sub Bach si Schmerling, prin comitatele locuite in preponderantia de romani, nu prete poteau incapa la oficie de fratii nostri magiari.

Asemenea procedura a fratilor magiari ne face a crede caci ei de felu nu cunoescu amorulu Romanului pentru natiunalitate, nu sciu caci acésta s'a nascutu de odata cu natiunea, si n'a venit cu mod'a de la Paris.

Sistemele in Austri'a, de unu dieceniu si jumetate se schimbara rapede fóre, si ore majoritatea dietei luat'a in consideratiune acésta cercustantia, candu i se dede ocasiune a si-aretá parerile in cestiunea natiunale? Se pote intempla, cine scie, sê nu vina apa totu pre mór'a majoritatei dietali de acum'a, si atunci i va paré reu caci nu si-a macinatu d'ajunsu pre candu si-avea apa destula.

Noi nu credem caci proiectul de lege pentru multiamirea natiunalitatilor va fi proiect de magiarisare, pentru acésta tendintia poporului romanu e pre mare, locuiesce in massa pre compacta, si e pre multu natiunalistu.

De ce ne temem, e caci va lipsi multiamirea din tiéra, dar natiunalitatea nostra nu o temem, caci Romanulu e resolutu a nu o lasa neci-candu sê devina caducitate. —

Cabinetulu imperatescu si-face deoarece a cercá complanarea pacica a nentielegilor escate cu Prussia si Itali'a, dar scirile amenintiatórie ce vinu

de la Florentia si Berolinu, ne facu a crede caci nu pén'a diplomatului ci numai arm'a ostasiului e chiamata a decide despre situatiunea presinte. Austri'a a imbiatu Prussiei desarmare de ambe partile, dar' Prussi'a nu vre sê scie de acésta pana ce Ausri'a nu se va desarmá in Veneti'a. Cabinetulu imp. pentru sustinerea pacei s'a dechiaratu gat'a a desarmá si in Veneti'a, cerendu numai promisiunea Imperatului Napoleone cumca Itali'a nu va atacá granitiele austriace. Napoleone n'a respunsu inca, se presupune caci elu va remané neutralu, pana ce si-are trupele in Messieu si opusetiune in corpulu legitoriu. In casulu acesta e invederatu caci cu greu se va poté incungurá erumperea resbelului, ceea ce ar fi cu atatu mai neplacatu caci unu inimicu e la media-nópte éra cel'a laltu la médiadi, findu — precum se crede cu securitate — alati, fie-care din ei ar intreprinde operatiunile sale militari precum i-ar fi mai indemana celui-a laltu, si mai greu pentru poterea impresorata.

Se va dice caci unu resbelu ce l'aportá Prussi'a contra Austriei ar dà de pedece morali in Germania si chiaru in Prussia, ar esserciá impressiune. Sê nu uitam ince caci in Prussi'a si mai in tota Germania, nu principiele morali despun de actualitate, ma candu se incredintia atare causa moralei, scimu caci e in dôgaslabu, cutota cultur'a si civilisatiunea secului nostru, avemu d. e. rescóla de antieriu din Poloni'a.

Austri'a in casu de resbelu cu Prussi'a, de catu de la sprinjulu morale, mai multu ar poté sperá de la poterea armata a statelor secundarie nemtiesci, daca a ceste-a i-ar veni intr' ajutoriu pentru cuventul caci Bismark e inimicu comunu, de locu ce n'a observatu actulu confederatiunei care nu permite resbelu intre poterile intrate in confederatiune. Dar a ceste state, fiindu ele mice, nu potu avea curagiu asié de mare.

Limba si natiunalitate.

V.

(M. B.) Éea cum suna in testulu originalu famosulu Art. VI. din anulu 1840 despre propagarea limbei magiare:

1. §. Az országos felirások ö Felsége eleibe már a jelen országgyülsböl egyedül magyar nyelven terjesztetnek fel.

2. §. Ezentul az országhatáraibani köztervénnyhatóságok is legfelsüsbb helyre teendő felirásait szinte egyedül magyar nyelven szerkesztesék, — egyszersmind határozatik: hogy

3. §. A kir. Helytartótanacs nem csak intézü, hanem körleveleit is az országbeli minden törvénnyhatóságokhoz magyar nyelven bocsássza.

4. §. Az egyházi törvénnyhatóságok a világi törvénnyhatóságokkal, és ezek egymással az országhatárain belül levelezése *egyedül magyar nyelven* folytatni tartoznak.

5. §. A magyar kir. udvari kamara a hozzá magyar nyelven iró törvénnyhatóságokkal ugyanazon nyelven levelezzen.

6. §. A káptalanii kiadásoknál kezdő és befejező szakaszait, valamint a tárnochii széknek itélet-leveleit is magyar nyelven szerkesztetni kelletik.

7. §. Oly helyeken is, hol a gyülekezethez szent beszédek magyar nyelven nem tartatnak, a jelen országgyülsnek berekesztésétől számítando három évek mulva az anyakönyvek magyar nyelven irassanak.

8. §. Ezentul minden vallásbeli különbség nélkül plebanusoknak, egyházi szónokoknak, káplánoknak és segédeknek olyak alkalmazzassanak, kik a magyar nyelvet tudják.

9. §. Ó Felsége kegyelmesen rendelkezni fog, hogy a magyar nyelvnek tudása a katoloi véghezken is gyarapítassék s a magyar ezrednek kormányai a magyarországi törvénnyhatóságokkal magyar nyelven levelezzenek.

10. §. Az országos pénztárak kezeléséről számadások magyar nyelven folytassanak.

11. §. A Magyarországban ésa hoz kapcsolt részekben kinyomtatott minden munkákból a magyar tudós társaságot egy példány illeti.

Prin acestu articolu de lege limb'a latina fu esulata cu totalu din tiéra ungurésca, ce s'a folositu de ea de atate sute de ani, nu numai in tóte scrierile publice si oficióse, ci chiaru si in cele private, — ea ca o limba mórtă, inse culta si avuta, fu condemnata la mórté, in loculu carei-a apoi pusera in tronu limb'a magiara ce nu si-avea inca literatura, incatul de la anulu acesta nu mai era nici vorba de alta limba, firesce pe basea indreptatirei egale a tutoru locuitorilor din tiéra.

Representatiunile dietale catra Mae-state, articoliu de lege, adresele dicasteriilor, rescriptele cancelariei de curte, comunicatiunile oficielor un'a cu alta, precum si cu ómenii privati, cu unu cuventu, tóte scrierile erau concepute in limb'a magiara, carea acuma deveni eschisivu oficiosa, dominitorc si privilegiata in tota Ungaria.

Nimicu ince nu ne-a vatematu semtiul de dreptate ca §§. 4. 7. 8. prin cari ni se dede lovitura aspra si dorerasa, ordenandu: caci consistóriele sunt in-datorate a coresponde in limb'a magiara cutótedicasteriele si jurisdictiunile tierei; deci li s'a luatu si acea libertate putienă ce o aveau mai nainte, ca adeca sê póta serié si latinesce candu venia in atare coatingere cu jurisdictiunile civile.

Si acésta lovitura a fostu atâtu de sentibila pentru noi romanii, cari avemu besericia natiunalala, autonomia besericésca, si constitutiune independinte de ori-ce influentia straina nu numai in causis spiritualibus ci si in administratiionalibus. Si ce greutate era acésta pentru Consistoriele romanesci! Sê scrie ele in limb'a magiara, candu nici magiarii nu o sciau bine! Scaunulu consistorialu ince s'a opusu in catu adeca a potutu acesei tendintie de desnatiunalisare, si acesei sile din partea civililor, incatul in adeveru cátva tempu a si sustinutu mai buurosu limb'a latina decatul cea magiara in afacerile sale, si inca cu ce modalitate! Decisiunile latinescii a consistoriului erau scrise cu litere cirilice!! Eu insu-mi am vediut o astfelu de decisiune data de la Consistoriul aradanu, si marturisescu caci m'am

Prenumeratiunile se facu la toti dd. corespondenti a-i nostri, si d'adreptulu la Redactiune: Wallischgasse Nr. 8, Mezzanin. sunt a se adresă si corespondintele, ce privesc Redactiunea, administratiunea seu speditur'a; căte vor fi nefrancate, nu se vor primi, era cele anonime nu se vor publica.

Pentru anuncie si alte comunicatiuni de interesu privat — se respunde cate 7 cr. de linie, repetitile se facu cu pretiu scadutu. Pretiul timbrului cate 30 cr. pentru una data, si antecipa. Speditur'a: Schullerstrasse Nr. 11 unde se primescu insertiuni.

scandalisatu, dar' nu pentru acésta decisiune carea avu totusi intentiune buna de a paralelisá influinti'a limbei magiare, — ci pentru tendintiele cele urite a le legislatiunei magiare, carea sili pre romani a recurge la asemenea espediinte humoristic in cont'a limbei magiare.

Ast'a inse cale ca vale, caci a atinsu numai pre membrii consistoriului; dar' §. 7. si 8. a dictatu sentint'a de apesare a tutoru natiunalitatilor din Ungaria, prin care se puse de detorintia aspra fiercarui preotu romanescu din Ungaria, ca chiaru si in acele parochie, unde predic'a nu se tieneá nici candu in limb'a magiara, — in decursu de trei ani matriculele bozatilor, cununatilor, si a mortilor se scrie in limb'a magiara, — si apoi mai departe caci „numai acei-a se potu face preoti (de ori care confesiune se fie) cari sciu limb'a magiara!!!

Intre astfelii de impregurari critice e de lipsa ore sê aretu pericolulu ce ne amenintia cu perire esistint'a natiunala? e de lipsa ore sê caracterisezu lovitur'a cea indresnétia, ce o-a indreptatu principiele ultra-magiarismului spre nimicirea chiaru si a caracterului de natiunalitate ce l'are beseric'a nostra? Acestu articolu de lege vorbesce mai chiaru decatul elocinti'a oratorului celui mai renumitu, si me convinge pe deplinu, caci ultra-magiarismulu, amagitu de succesulu stralucitul de pana acum'a, a voitul a merge si mai departe. Procedura asemenea acestei-a, sum securu caci nu-mi pote areta nimenea in tóta istoria omeniei. Fostu-au resboie, crunte, neomenose intre staturi deosebite intre inimicu si inimicu, si vor mai fi pote si de acum'a inainte, fostu-au inversiunari religiose, si politice, dar' o astfelii de rescolea in contra naturei, si resboiu in contra firei omenesci intre filii unei si a celei patrie, cari nu steteau fatia unulu cu altulu ca inimici inarmati, n'a mai fostu nici odata. Magarii prin fapt'a acésta facura pagin'a cea mai dorerasa in istoria a tieri.

Romanii de acuma innainte nu potu si nici preoti daca nu sciau limb'a magiaria, ér' cei betrani, cari s'a crescutu, au traitu si au caruntitu intre romani: au fostu siliti a invetiá magiariesce firesce numai pentru caci asiá sê póta corespunde mai usioru chiamarii sale fatia cu parochianii romani, cari, asemenea preotului, nu sciau alta limb'a decatul cea romanésca!

Sê fii vediut pe tempulu acel'a amaratiune, sê fii auditu cum se rostiau Romanii despre cei ce si-au batutu jocu de limb'a, natiunalitatea si de beserică nostra!

Mahnitiunea romanilor si-au ajunsu culmea, candu vediura caci pretilor romani li se tramitu matricule tiparite in limb'a magiara de alaturea cu formularie magiare, si cu instructiune romanésca; sê fii vediut lucruri minunate la episopiele romanilor si a serbilor, candu tenerii se supuneau unui esamenu din limb'a magiara!

Totu ce am mai avut dupa atate deferintie politice de sute de ani, uniculu

tesauru, — limb'a d'in beserica inea erá sê ni-o duca magiarii, si lucrau intr' a-colo, ca nu numai predic'a sê se tienă magiaresce innaintea poporului, care nu scia alt'a decât numai limb'a sa materna, ei si serviciul Ddiescseu. Spre ajungarea acestui scopu voiau a traduce pe magiaresce tóte cartile besericesci, a introduce prin tóte satele institute de crescere pentru copii nemagiari, cari avendu invetiatori, si servitori magari, nici se auda alta limba, decat cea magara, si asiá sê-i pôta desbraçat si d'in form'a loru romanésca.

Natur'a inse si-a resbunatu in contr'a acestoru medicine nenaturale. Sentiul de romanu s'a desceptatu in peptulu romailor pretotindenea, si actiunea magiarismului a datu de reactiune poternica la tóte națiunalitâtile nemagiare; preotis-mea nóstro cea brava merita totu respectul precum si cét'a invetiatoréscă, eaci in tempurile aceste critice pe lange tóta sarac'a loru materiala si spirituala au avutu curagiu de a vorbi si a scrie in contr'a tendintielor de desnaționalisare, si mai buenrosu a remasu persecutati, si batjocoriti decât sê-si lase turm'a credintioasa, si sê intre in castrele strainilor. In adeveru o virtute rara! eaci nimenea nu-mi va poté areta unu exemplu, cù atare preotu romanu imbiatu eu bani, s'ar fi lasatu a si sedusu pe partea magiarilor, si sê fie propagatori a limbei magare intre poporu, — pecandu la alte națiunalitâti, d. e. la rusii d'in Ungaria nu erá raritate. —

Diet'a Ungariei.

Siedint'a d'in 28. aprile a casei reprezentantiloru.

Presedinte: Carolu Zeyk.

Protocolul lu duce Georgiu Ioanovicu, pre vorbitori i insómna Vilchmu Tóth.

Se autentica protocolul siedintiei de alalta-ieri.

Presedintele aréta serisorile sosite de la sied.d'in urma pana acum'a, aceste-su: Protocolul de alegere alui Carolu Siklóssy in cercu Mohaciului, multi protestara contr'a alegerii. Se tramite la comisiunea verificatore.

Multi alegatori ceru nemicirea alegerei lui Ladislau Domokos (d'in Alba inf.) Se trimit la comisiunea verificatore.

Colonistii d'in Sándorháza (cottulu Torontalului) ceru ca diet'a sê ingrigéscă pentru rescumperarea siervitelor loru, se recomenda partenirei corporului legiuitoriu. -- Se tramite la comisiunea pentru petitiuni.

Dirigintele gimnasiului de Eperjes cere actele dictali pentru bibliotec'a incredintiata lui. — Presedintele i va tramite unu esemplarui.

Presedintele inscîntieza resultatulu vo-

tarei de alalta-ieri pentru cele trei comisiuni, si anume:

Pentru comisiunea națiunalitătilor s'a datu 279 de voturi, d'in aceste-a: conte Iuliu Andrásy, Petru Armbrust, Samuil Bonis, Stefanu Branovácsy, Petru Csernovics, Filicianu Czorda, Timot. Frídeczky, Emanuil Gozsdú, Georgiu Ioanovicu, Paulu Rubieza, Em. Lehoczky, Svetozar Miletic, Fran. Ocsay, Paulu Somssich, Maur. Szentháromság capetara cate 279 de voturi. — Conte Alessandru Bethlen, Alessandru Cseh, br. Iosifu Eötvös, Ioane Fauru, Ludovicu Horváth, Iosifu Hosszu, conte Kun Kocsárd, Paulu Nyáry, br. Fridericu Podmaniczky, Iosifu Szaplonczay, Em. Trauschenfels, Ern. Urbánovszky, Gelertu Végliseo capetara cate 278 de voturi. — Vilelmu Dapsy, Stefanu Markos, Gedeon Piller, conte Gedeonu Ráday, Enricu Stephanides, Adolfu Szentiványi capetara cate 277 de voturi. — Stefanu Gorove, Carolu Kerkápoly, Lónyay Menyhért, Eduardu Zsédenyi capetara cate 276 de voturi. — Conte Paulu Kálnoky capetă 275 de voturi, éra Antoniu Mocioni capetă voturi 196.

Pentru comisiunea uniunie Transilvaniei s'a datu 279 de voturi. In acésta comisiunea se alésera: e. Iuliu Andrásy, e. Georgiu Apponyi, br. Albertu Bánffy, Moise Berde, Ladis. Bezerédy, Fridericu Bónisches, Francescu Deák, Alessiu Dózsa, Vilelmu Drotteleff, Salomonu Gajzágo, Colomanu Ghiezy, Stefanu Gorove, Iosifu Hosszú, br. Gabriliu Kemény, Gavriilu Lónyay, conte Emericu Mikó, Mihaiu Mikó, Ioane Moldovanu, Alessiu Nagy, Paulu Nyáry, Iacobu Rannicher, e. Dom. Teleky, Colom. Tisza, Ladislau Tisza, e. Stefanu Eszterházy, Ludovicu Miskolezy, Alessandru Nikolics, br. Ludovicu Simonyi, Gavriilu Lator, Inatu Somossy, Lud. Moesáry, Carolu Szász, e. Ioane Bethlen, Em. Trauschenfels, Ioane Tulbasiu, Nicolae Ujfalussy, br. Ludovinu Vay, Carolu Zeyk, br. Stefanu Kemény, Carolu Tolnay.

In comisiunea pentru revisiunea regulamentului casei, se alésera: Lud. Binder, Lad. Böszörkényi, Ant. Csengery, Em. Csengery, Ioanu Damaszkin, Milosiu Dimitrievas, Lud. Erös, Colomann Ghiezy, Inatu Kacsikovits, Georgiu Mocioni, Stefanu Perezel, Ferd. Ragályi, Lud. Tisza, Carolu Torma, Vilelmu Tóth, Samuila Túry, e. Felicianu Zichy, e. Iuliu Draskóczy, br. Iosifu Eötvös, Leopoldu Fülop, Paulu Királyi, Lud. Kovách, Lud. Papp, e. Lad. Ráday, Lud. Salamon, e. Iuliu Szapáry, Gregoriu Székely, Laurentiu Tóth, Antoniu Zichy, e. Iosifu Zichy sen., Aloisius Vladu, Em. Ivánka, br. Sig. Kemény, br. Lud. Ambrozy, Iosifu Dedinszky.

Carolu Torma referintele comisiunici verificatorie cetesce reportulu, si cas'a dechiară de verificati pre urmatorii trei deputati d'in Transsilvania: Carolu Morscher, Federicu Eitl, si Georgiu Teutsch.

Nefiindu altu obiectu la ordinea dilei, presedintele inscîntieza cù sunt la elu liste pentru ecce latte cinci comisiuni ce au a se compuse de acum'a, deci deputatii sê se inscrie in liste, cù carci-a comisiuni imbia aptivitatea loru.

Siedint'a venitóre luni in 30 apr.

In ante si dupa 20 septembrie 1865.

Studie a supr'a constitutiunei si partitelor in Austria.

I.

Continuitatea de dreptu si necontinuitatea de idee.

(continuare d'in Nr. 7.)

(Urmare.)

In aprile 1850 br. Emeric Misky prim asupra-si sarcin'a de a apără pe conservativii Ungariei contra imputarilor ce lise facuse, cù nau lucratu nemieu cu rezultatu pentru a impedece revolutiunea. „Acésta descuragiare,“ dice elu, „n'a fostu fapta unica in Ungaria, ci fù meteoru universale in Europ'a“; altumintre precedintiele in Viena fura mai multu devina, cù graiurile singuratic ale conservativilor ne-inspaimentati remasera fara rezultatu, si astfelui se intemplă, cù unu „protestu contr'a lui Kosuth si consorti d'in guri veri catu de stimate, de si aru si fostu eu potintia in mediocul terorismului domitoriu,“ n'ar fi potutu impedece cursulu nefericitu alu evenimentelor. Paul Somssich in opulu seu citatu dice la pag. 16. cù „turburarile d'in Ungaria“ au venitudo in acale-si isvoré universali, ca cele-a in Paris si Neapole, in Berolinu si Milano, in Monacul Bavariei si Viena. Kosuth in Martiu 1846 spusa pretensiunile, la acaror'a formulare mainante de acea nici elu nu cugetase (pag. 18); intimplemintele de Viena, lips'a de consiliu a regimului de acolo, dimensiunile cele totu mai curagióse a etelor, si a conducerilor loru in Viena, ureara in fine aceste pretensiuni pana la unu ministeriu propriu de resbelu (pag. 19).

Totu in acest'a intielesu se radicara tóte graiurile, cu exceptiunca coloru-a ce voiuau opusetiune cu veri ce pretiu, in epoch'a cea lunga de la 1850—1860, care-a vedi pareri de dischilinete feluri.

„Istori'a ne invétia“, dice br. Eötvös in opulu seu „garantiele poterii si unitatii Austriei“, „cù o straformare perfecta a tuturor relatiunilor, precum se tientea in 1848, nici candelu nu pote avé durata (pag. 64); elu privesce „revolutiunea anului 1848 de pasiu mare in desvoltarea Austriei dara numai de nnu pasiu“ (pag. 23), si elu „e departe a crede in realizarea tuturor'a la cate tientia a. 1848“ (pag. 69).

Datatorilor de tonu d'in dietă de estupiu d'in Pesta, intre a carei-a conduceratori br. Eötvös sta in ordinea prima, e naturalu cù nu i vine incatua bine la socotela ce a serisul elu in 1859, si de acei-a Pesti Hir. in timpul mai de curundu voj sê ne faca a crede cù carte despre „garantiele puterii si unitatii Austriei“, autorulu „o serisa intr'o întorcere momentana de resemnatu, neveghiatu si nefericitu.“

Dara o carte de 218 pagine in octavu mare, in tonu seriosu si paciu, in deduceri logice si consecinte, nu se scrie intro „întorcere momentana.“ Afara de acésta cuprinsulu acelei carti e in consonantia deplina cu tóte manifestarile cunoscute ale patriotilor d'in Ungaria in dieceniu trecutu, la cari, pre cum am vediutu, br. Eötvös a luat parte personalmente. Decei intorcerea probabilmente momentana a nobilelui br. si a partisaniilor sei n'a duratu nici mai multu nici mai putinu decatul diece ani in capu, si daca se intréba de moti-vulu necontinuitati acesei idei batatore la

ochi, apoi se respunde, cù atunci nu a fostu prospectu de a midiloci ceva mai multu.

Acésta e cercantanta démna de considerat. Cù, candu fu causa de ocasiunc, atunci d'in partea ungurésca nu se faceau pretensiuni mari, cine voesc aici a pasi cu demustrare, cù de la 1860 nu a fostu causa éra-si de ocasiune, daca astazi d'in partea magiarilor se facu pretensiuni mai mari? Deci unde jace convingerea adeverata, proprie, sincera? In manifestatiunile acelui timpu candu era modestu, séu in manifestatiunile timpului d'acum nemodestu? De-aci se potu face deduceri rare in feliul seu. Cù daca timpurile voru fi mai noroșe pentru statul intregu si mai favoritérie tendintielor separatistice magiare de catu cum suntu acuma, atunci de buna séma conduceriorii magari, napăditii de undele spirelui timului, aru suflă in bucinu in modu si mai provocatoriu; daca d'in contra o schimbare dorita de multu aru intari poterea statului spre bine, atunci ei tienendu socotela cu precautiune de cercantantele impunetórie, de securu ar sebori mesur'a pretensiunilor loru la ceie ce se poate castigă. Atare portare se poate dice inteleptiune politica dala sciuntia politica de securu nu e. Cea ce barbatii Ungariei d'in tóte partitele doriau pentru tiér'a loru in timpul celu lungu ne constitutionale, acei-a capatara pe neasteptat in oct. 1860 prin fapta marinimósa a vointiei imperatesci. Ei trebuia in acestu modu să se folosesc, daca nu voian a fi intelepti si isteti umani pentru odi, tragendu folosu d'in pusetiunea momentana, favoritórie loru. Ci ei, avându scopulu finale in naintea ochilor, aru fi trebuitu sa nizuiasca a forma o stare durabila pentru fericirea patriei loru. Noi suntemu patrunsi de convingerea cù acésta s'aru fi intemplatu asie si nu altumintre, daca in tiér'a magiarilor infocati nu aru fi mai greu de catu ori unde a ascultá graiul cugetarii sanatosé mai alesu in timpurile atitarii prime. Dar' asie partilele estreme in tiér'a intréga castigara preponderantia cu rapelione suprindiatoria, si sciura pastrá teremulu pana in capetu. Abie se pronuicià cuvintulu imperateseu la 20 octombrie candu in Ungaria sbură prin tiéra divis'a restituirei neconditionata a legilor din 1848, principiutu contiunitatii de dreptu, legatu de acei-a fu innalziat si incepura portarile, se fecera manifestarile, ce noi contemporanii le avem in memoria d'in decursulu dietei delă 1861 si alu procedurii cotelor.

Nepomenindu cù legile d'in 1848, cari, peatrui prim'a óra devinindu la domnia, au aruncat Ungaria in bratiele revolutiunii, acum a dou'a óra aru fi adus'o la perire, decumva éras o stare exceptiunala nu aru fi impeditat desvoltarea. Nu voim a ne retinem cu responsul la intrebarea cù óre o preguetare seriósa, a provocá in fie-care la constitutiuea „avítica“, „de o mie de ani“ si a apără validitatea si exceptiunile legilor din 1848, prin cari tota administratiunca tierii se puse pe o basa noua, se aduse in viétia unu siri de centralisatiuni ce Ungaria nici candu le-a avutu, autoritatii regalelor i se alatură demnitatea palatina cu privilegie, ce mai nainte nici candu nu avea, si tóte aceste intr'o septemană, intr'o turburare, intr'o iritatiane a sufletelor, intr'o patima ne dumerita, ce nemicesce ver ce consultare, ver ce hotarire nepreocupata.

Dara sê presupunem cù: antau legile d'in 1848 in tóta privinția s'a

FOISIORA.

Vintila Voda.

Susu frundai marunta,
Josucale batuta, —
— Dar' de ce-i batuta?
Totu de lumea multa,
De-unu carvanu domnescu,
Si negustorescu,
Cei-i acoperit,
Cu pocrovu negritu,
Lungu pana 'n pamantu,
Flusiturandu la ventu, —
Si-lu tragu calusici
Cá corbi negrisici,
Iuti cù neseem smei!
Cine se cară,
Si 'n carvanu erá?
— Domnu Vintilu Voda,
Cu tóta-a lui rôda,

Dragi coconii lui,
Si cu domn'a lui!
Carulu, cine-lu mana?
Mai de-o septembana!
... Carulu mi-lu maná
Pan' se osteneá,
Totu Savoioi Siuiculu
Si polcovniculu!
Dar' Vod'a Vintila,
Far' de nici o sila,
Lui Siuicu graiá:
„Ghicitórea mea,
De n'o vei ghicé,
Bine nu ti-a fi, —
Pela mediu de nópte,
Ce frundai se bate?
Si Sinicu-i graiá:
„Déca 'ntrebi asia, —
Pela medi de nópte,
Bate mi-se bate,
Frundai a plopului
Plopului seracului!“
— Dar' de ce se bate?
— Bate mi-se bate,

Cá-i la fóia, lata,
Si la códă, seurta!“
Si Voda Vintila
Far' de nici o sila,
Lui Siuicu-i graiá:
„Ghicitórea mea,
De n'o vei ghicé,
Bine nu ti-a fi, —
Ce frundai se bate?
Candu iesimu d'in nópte,
In versatu de diori
Pela cantatori?!“
Si Siuicu graiá:
„Déca 'ntrebi asia, —
In versatu de diori,
Pela cantatori,
Bate mi se bate
Si se da pe spate
Frundai a perului,
Perului bogatului!“
— Dar' de ce se bate?
— Bate mi se bate,
Ca-i la fóia 'ngusta,
Si la códă, lunga!“

Siuicu se mania,
Pe Voda 'ntrebá:
„Tu Voda Vintila
Respunde-mi de sila,
Ce mi se mai bate,
Intra peptu si spate?“
Voda nu-i ghiciá,
Siuicu-i graiá:
„Bate mi se bate,
Intra peptu si spate,
Anim'a d'in tine, —
Én tiene-te bine!“
Siuicu ce facea?
Palosulu tragea,
Anim'a-i 'mpungea,
Lui si domnei lui,
Si la pruncii lui!“
Siuicu ce facea?
Etu cù se ducea,
Ca sê povestescă
Stori'a voinicescă
'N tiér'a romanescă!

adusu cu deplina valoare si a dou'a, ca in fapta se observe in ele cea mai prospeta desvoltata faza a vietii constitutiunale ungare. Dara chiar si sub presupunerile aceste se poate impunita dietei pestane din 1861, cumca ea era departe de a se opune cursului naturalu, d'a folosi ocaziunea, ce i se oferă prin o incatenare favorită a impregiurarilor, spre altu scopu, de catu numai pentru folosulu propriu — presupusul — si cumca ea nu avea facultatea neci pentru tiția-i proprie să se innalție peste nisice relatiuni si fapte interioare, ca astfel se pota cascigă rezultatul nu numai tracatoriu si ocazionalu, ci duratoriu si trainicu. Cu deseverire pentru relatiunile generale a le tierii, ce de 3½ sute de ani e compusa din legatură intima a Ungariei cu tierile austriace si ale coronei Boemiei, precum si in prinvintele venite din schimbantele relatiunei a le timpului si din decursul naturalu alu desvoltarii, nu a avut dieța ungariei din 1861 nici inteleptiune nici voia buna de ajunsu, si daca i aru si succesa să-si ajunga scopu-i angusta, nu aru si fostu alta, de catu repausu nou in desvoltarea statului intregu, si prin aceea, curențu său mai tardi experimentul smintit aru si, trebuitu să renunțe la sierbitiele sale, de nou totu se aru si adusu in nesecuritate.

(va urmă.)

(v.) **Pesta** in 17/30 aprilie. — Să se ierte si mie a face o reprivire asupra unor intemplieri decurendu dela dieta, ce pre noi ne atingu — pre catu de multu, pre atat de neplacutu.

Se scie, că in siedintăa de sambata in 21 a a. d. Deák in polemă sa contra propunerei si cererei romaniloru s'a folositu in aplausul majoritatii — de argumentul, cumca — nu se poate restringe „libertatea de alegere“ si „incredere“ membrilor casei — in favoarea culturii naționalități.

Deci să vedem, cum a pricoputu si eserciatu-o frati magiari acăsta „libertate“ si „incredere.“

E lucru conoscutu, cumca cele două partite precum penitore din dieta, adeca a lui Deák si a lui Ghiczy — din inceputul septembriei trecute tinuta repetite conferintie in cluburile loru pentru statuirea listelor de membri ce aveau a fi alesi in comisiuni; asemenea se scia, cumca partită lui Deák compusese niscari liste cari mai că se restringeau numai la membrii ei, ear pre cele latte partite le ignorați binisioru; in fine să dice ca positivu, cumca partită stingi vediendu acele liste, cu mare neplacere le-a refusat, respondindu lui Deák in alte cuvinte totu aceea ce audise elu in siedintăa de sambata in 21 aprilie din gură unui romanu, cumca adeca partită lui Deák, fiindu-că are majoritatea in dieta, poate să faca si să aléga cum va vré, dar insa cele chipuite de ea, si cei alesii a-i ei, vor fi faptele si alesii partitei, car nu a dietei, constandu totu într-un'a, cumca in listele compuse de acea partita, ar si trecente cu vedere chiar cele mai calificate si la obiectele de cari se lucra — mai cu séma interesatele personalitati.

Deci se au facutu combinatiuni noue, si din aceasta causa a trebuitu să se amane alegarea de marti pre joi. Resultatulu lu scim. Ni se afirma, cumca partită stingi nu s'a invoitu nice cu noua combinatiune; noi atatu-a scim ca o mare parte din stingă chiar si in diu'a alegerilor a aruncat uinovatiri grele asupră partitei lui Deák, ear stingă estrema si dréptă estrema, semtindu-se ele ambele cu totul ignorante la acele combinatiuni, in partea lor mai mare s'au retinutu dela votu.

Aflu de lipsa a luă notitia de aceste intemplaminte de dupa culise, pentru ca se scia publicul nostru: cine, si cum di-

spune si croiesce directiunile in dieta, si prin urmare — asupră cui are să cada responsabilitatea pentru consecintie? si — ce va să dica in limbă dlui Deák „libertate de alegere,“ si „incredere ne-restrinsa?“

In fine am să inseamnu, cumca unu numeru mai mare de barbatii magiari ne-orbiti de patema recunoscu foră tota rezerva nedreptatea ce se facă naționalitatilor la alegerea in comisiuni, si acum a intratu in consultatiuni cu unii fruntași a-i naționalitatilor cu scopu de a afla unu spesiente spre indreptarea gresieleloru intemplete.

Eu dicu, că — daca membrii dietei toti sunt de o potriva, atunci comisiunile compuna-se prin sorte; ear daca e, ca să se compuna prin alegere, atunci alegerea faca-se prin cei interesati, ear nu prin — comploturi si clice. — D. Véghséö n'a votat in cele trei comisiuni, ci este cu Romanii.

Din Carasiu 26 aprilie 1866.

(*) In lunăa lui Oct. si Noev. 1865, se reorganisă si comitatul Carasiului pe provizoriu de fătia.

Pana ce in totă comitatele se denu-mira comiti supremi noi, comitatul nostru a remas in administratorul seu Il Sa Dlu Ambrus. Si ore pentru ce? cu debunăsăma pentru că nu au vrutu să se puna romanu. —

Poporul romanu din Banatu in Dec. 1860, la incopierea Banatului cu Ungaria a capatatu acea asigurantia de la Majestatea Sa, cumca intre romani voru fi diregatori romani. Vediuram pe urma că in Banatu si anume in comitatul carasiului se si denumí Dlu Gozsdu de comite supremu, ca romanu. In comitatul Temisiori si a Torontalului romanii devenira preda publica.

In Oct. 1861, se schimbă sistemul prin caderă cancelariului Vay, si romani din Carasiu, dupa demisiunea Dlu Gozsdu petitiunara la Majestatea sa pentru denumirea unui romanu de comite supremu, si acestu pasiu a avutu acelui rezultat bunu, că Dlu Serbu s'a denumit de comisariu regescu, si mai tardu de administrator in Carasiu.

Dupa demunirea Dlu Serbu de comite supremu in Aradu, romanii era cercara să faca petitiune la Majestatea sa pentru unu comite supremu romanu in Carasiu, — dar' intreveni acca nenorocire ce tiene si pana adi, adeca solidaritatea romaniloru din 1861, se sparse prin interese confesiunale, petitiunea a devenit speciala, etc. si asiă veni Dlu Ambrus de administrator.

Nenumerate innapoieri si apesară silira pe romani a tramite o deputatiune in 1864 la Majestatea sa cu rogari si plansori din totu Banatului. — Nu ni e cunoscutu că acăsta petitiune se fia intitulata pana acumă pentru că vedem că nu s'a facutu nici o imbunatatire, si d. Ambrus e totu acă administrator.

La organizarea din urma se schimbara si vicecomitii, si venira era cei din 1861. Dlu Juonu Fauru de I. si Dlu Szende Béla de alu II. vicecomite; acela s'a dusu la dieta de ablegatu, acesta a remas de I. vicecomite.

Să deschis o epoca rara in acestu comitat. —

Comitatul e dara in mană administratorului, si vicecomitelui Szende; dar nu scim, carele e dupa lege capulu comitatului pentru că de se face vre o neplacere cutarei persone administratorului si-spala manile, si se escusa că asiă au facutu vicecomitii; era de se in-

treba vicecomitii pentru asemenea cauza acestia arunca totu pe administratorul, — si se respunde spre rectificare din partea unora, că vicecomitii numai sub asemenea conditiuni au primitu diregatoria.

Condițiunile aceste nu le cercămu de amaruntulu, pentru că nu putem pre-supune, că gubernulu, de la care a aternatu denumirea vicecomitilor, se fia aprobatu ce-va conditiuni arbitrarie — destulicăin Carasiu, nici odata n'a decursu lucrurile comitatului cu atât a neplacere pentru naționalitatea romana din totu punctul de vedere, casă acumă si peste totu vedem pe Dlu Szende că jocă rolă unui atotu poternicu, de la a carui voia adi aterna fericirea său nefericirea unui diregator romanu, aterna si judecarea altor drepturi a le poporului nostru. (Am dorit să scim atari casuri speciali. Red.)

Noi totu am tacutu, pentru că am asteptat, că dora acei ce vorbescu de fericirea patrici, de constitutiune si alte lucruri bune, dora vinu la sine, că acele si altii le dorescu, si ei de sine pe langa asemenea principie se voru lasă de arbitriu, dar' vedem că inzadaru, si trebuie sa sustienem acelu proverbin, că pe a rapu nu-lu poti spelă. — Atât'a, in genere, si nu mai avem acuă alta observatiune, de cătu că facem atenti pe ablegatii romani la pusctiunea de adi a Carasiului.

II.

Agricultura.

Cuventul agricultura este o denumire, romanului si din insa-si resunare catuva conosecta; adeca cultivarea holdei, a agrului. Agricultură ca sciintia inca e de mare insenatate in economia campului, căci de după acăsta capeta economulu de campu invitatiunea: cam să-si dirigea agrul (holda) spre a poté ajunge la folosulu dorit din acesta.

Prin studiarea agriculturii se arca economul de campu feluritele moduri de a prepara pamentul de munca pentru cultura; care sunt: pregatirea, si intrebuintarea gunoiului pe agru, prin carele vre economulu se dee nutrimentulu de lipsa plantelor semenate pre acelu agru, — ararea agrului, scaltirea aceluia, curatirea lui de feluritele ierburi stricăse semenatureloru, mai departe: curatirea agriloru de tote piedecele araturei precum sunt veri care radecine de tufe si de lemn, pietri ce se asta ici colă pe agru, tierenă sbratore si apa său balti pre agru zacătoare.

Precum agronomia presupune la fiesce care economu de campu o cunoscintia perfecta a pamentului in starea lui cea originaria, asiă agricultură pretinde, ca economulu de campu să scie inplini eu sergintia totu acele lucrari ce se tinu de nutrire pamentului, de ararea, si scaltirea lui, si de curatirea agriloru de piedecele cultivarei. Cu catu aceste lucrari se voru deplini eu mai mare diligentia pre langa verice agru (holda) cu atatu mai favorabilu crescamentu voru avé plantele asiediate in pamentu.

Crescamentul plantelor cu atatu mai viu va si in veri-care agru, cu catu mai multu nutrimentu voru astă plantele in acel'a, si cu catu si de din afară se alatura la acestu crescamentu o catime potrivita de caldura, de aeru, si de umediă.

Nutrimentul plantelor se intempla prin decompunerea si prefacerea matericelor gunoișore, in acea stare, in carea să o pota trage in sine plantele crescatore prin radecinele loru, care nutrimentul său asiă se intempla, că economulu de campu din adinsu cara pe agrul seu astfel de materii care sunt menite ca prin putrediu, si prin decompunere să fie nutrimentul plantelor crescatore, său lasandu plantele crescute ca ele de sine să piece pe agru si să putrediesca, si asiă să servescă de nutrimentu viitorii semenature de plante. — Inca se mai nutrescu plantele cele ce cresc pe agru si prin inundari (versari de apa).

Despre aceea, cum se intempla nutrimentul plantelor prin materii gunoișore, servescă urmatoreea deducere:

In fiesce care padure, mai alesu care se asta pre sicsuri, pana atunci, pana candu frun-

dă din arbori cadiatōre si uscătarele lemneloru nu se iau din padure fie pentru arsu fie pentru asternutu prin stologe, ci se lasă se putrediesca acolo unde pica, vedem că si creșcementul padurei este mai voiosu, si mai poternicu, du aceste cadiatōri din padure pre anu, si vei vedé, că creșcementul, si viozeta padurei, vor dă indereptu.

Fenatice care nu se ude artificiosu cu apa tulbură din riuri său din alte isvoră, nici candu voru fi in stare a dă acelu productu de fenu si de otava, care lu dă fenatice in modulu predisut cultivate, asiă si agrii pre cari nu se cara gunoi din curtea economului, său pre cari nu-i imbraca cu materii nutritore de plante vre-o versatura de ape, nici candu voru dă economului de campu acele fructe, care le dă agrii cei potriviti gonoiti.

Arandu-se vre-o tielina (calcatura de vite) său vre-unu pamentu pre carele a statu o padure si prefacandu-se in agru, in acesta pana atunci voru astă plantele nutrimentulu celu de lipsa, pana candu so vor mai continé in elu astfel de remasitie de erburi, si de frunzie, care prin putrediu se fie in stare a nutri plantele semanate.

La pările muntilor si pre sub deluri, dar mai alesu aproape de riurile cele mai mari se asta in ecle mai multe tinuturi o lespe de pamentu astă de manosă, si de corespondiente creșcementul plantelor, catu plantele in ea asiedate cresc cu sucesu bunu prin mai multe generatiuni de omeni — si de unde vine acăstă? nu da din spelatură ierburi? său din substantiale cele grase, aduse prin versatul a apelor?

Fie-ne de prisosu acăsta deducere sprea dă deslucirea cuviințioasa acelu cuventu atatu de momentosu in limbagiul economiei de campu, ce se dice agricultura; retinendu-ne ocazia, de a dă cu socotă: că ore este, si in catu este romanul tieranu, pre catu noi lu conoscamu, si agricultorul?

C. R.

Romania.

Decretul locuientintie domnesci din 4 l. c. s. v. conchiamate colegiele alegatorilor primari in dilele de la 25 pana la 27 aprilie, spre alegerea alegatorilor directi. — Colegiile alegatorilor directi sunt conchiamate pentru 1 maiu, 10 ore deminți'a.

Ministrul cultelor si alu instrucțiunii dlu C. A. Roseti — precum vedem in „Romanulu“ — a in dreptatu cerculariu catra proprietari si arendasi, apelandu la sentiul loru de patrioti, Romani, si crestini, intru interesul culturei poporului, si anume pentru infinitarea scolelor satescii.

„Ce e de facutu — dice Roseti — in fati'a nepotintie comunei de a pregati localu pentru scola? Trebuuva ca bolnavul să-i dica medicul „mori, căci n'ai bani cu cari să cumperi lecurile tale?“ Nu! Filantropia, generositatea santa, sa-dita de Ddieu in inimile adeveratilor crestini, i indemna a face jertfe chiar, a platf detorile, a le dă bolnavului, si a avea apoi fericirea de a lu vedé vindecatu. Cu catu acăstă detorie este mai mare si mai santa candu bolnavul este satenul, este muncitorul de pamentu, este temeli'a casei celei mari, a patriei, este natiunea romana in intregim sa ei! căci ce suntemu noi toti cei-a latti pe langa multimea satenilor? . . .“

Adresă acestui ministru zelosu catra primariul Bucureștilor, lu provoca a ingrijit de localitati unde să se tiana scole de domineca, scole de sér'a, pentru cetatianii adulti, cari nu sciu cete și scrie.

— Profesorii de București se imbiara la aceste prelegerii; V. Aleandrescu Urechia, directorele ministerului instructiunii, va fi celu d'antaiu care va incepe scol'a de adulti.

Betranulu scriotoriu romanu Ioane Helliade Radulescu publica unu diariu, cu titlulu: „Legalitatea“, dechiara in programa că e: pentru principie pa-

menteanu, elu a subscrisu plebiscitulu pentru Carolu I, dar acestu plebiscitu i se pare mangitura. — „Romanulu“ l'intréba la aceste-a: 1) Crede dlu Helliade că în nisice impregiurari asié de delicate, ca cele actuali, candu Russi'a sengura sustiene cu banii sei, cu agintii sei, pre cei ce luera pentru principe pamenteanu, adecapentru despartire astăzi, crede, dicemu, că este fapta de patriotu a dă concursulu nostru politicei muscalesci? — 2) Crede d. Helliade că, atunci candu existinti'a chiar a unei națiunalitati aterna de unirea, de unanimitatea filorusei, a aretă tiér'a desbinata, a declară mangitura votulu națiunei pentru principale care senguru pote pune capetu tuturorui intrigeloru, tutoru uneltirilor straine, este a face unu actu de bunu romau?

Noi am vediutu plebiscitulu României descrisu in diurnalele nemtiesci in multe tipuri. Unele lu numiau caricatur'a votului franceze, care innalția la tronu pre Napoleonu III, altele afirmau că multi se retinu de la votu, pre candu unele tocmai d'in contra spuneau că s'au datu mai multe voturi de cati votanti are România. Procedur'a inca n'a remasu neatacatu, afirmanulu-se că óre-care prefectu deduse ministrului parol'a că in districtulu seu tóte voturile vor fi pentru Carolu I, deducendu-se de aci influențarea guvernului. Dar a numí plebiscitulu de mangitura, astă nu s'a intemplatu, macaru atatu respeptu avura si strainii de vócea unei națiuni, si credemu că neci br. Budberg n'ar dice acést'a.

In catu pentru unu principe pamenteanu, d. Helliade scie bine catu e de mare in România legiunea aspirantilor la domnile, care acu, primindu-se principiu de domnitoriu strainu, tace; dar de locu ce ar fi vórbă de principe pamenteanu, ar pune in miscare tóte intrigele, tiér'a ar deveni in anarcia, pusetiunea d'in care existinti'a politica si națiunalitatea româna n'ar poté avé folosu, ma pote ar dă pretestu voitorilor de reu la intrevire. — Se pote că d. Helliade, candu vorbesce de principe pamenteanu, tintesce inca acum'a la cutare individu. Dar óre se pote ca acel'a să aiba concursulu națiunei casă Carolu I, se pote intemptá fora de pericolarea uniunei si au-tonomiei românesci?

Dupa ce națiunea s'a rostitu, e dreptu si cuvînciosu ca România maiantaui să-si plece capulu in antea vointiei loru proprie, numai asié e cu potintia a castigá autoritate acestei vointie in strai-nate.

D'in Bucuresci la 28 aprilie se in-sciintieaza: Locutienintele Golescu si Cattargiu retornara la Bucuresci. Guvernulu e totu nelinișcitu prin faimile că are să accepte rescolá in favórea principelui pamenteanu, for a poté scicri complotulu presupusu.

Milit'a e consemnata. In Moldavi'a inca e temere de turburari noue pentru secessiune. Unu regimentu de pedestrii a plecatu la Focsani. — In urmarea unui protestu a consulului generale rusescu, ministrul de interne indreptă scrisore afabile catra cons. gener. br. Ofenberg, denegandu motivulu protestului, fiindu că guvernulu României neci candu n'a avutu intentiunea a invinoveti Russia că partenesc rescolarea. Guvernulu de-eise compunerea unei comisjuni, care să incaseze contributiunile restante cu ajutoriul politiei.

ITALIA. Diuariul oficial de Floren-ti'a publica unu cerculariu a ministrului Larmora indreptat catra representantii Itali'i in strainetate. D'in cuprinsu estragemu: Guvernulu si parlamentulu in tempii d'in urma s'au ocupatu mai alesu de reorganisarea finantelor. Arm'a a fostu pe picioru de pace in celu mai strinsu intielesu, chiaru si recrutările indeterminate fura amanate provisoriamente, pre candu intre Austri'a si Prussi'a incepura incurcarile grele. Fora a ignorá importanti'a evineminteloru, guvernulu a cugetat să nu retina tiér'a de la lucrul consolidarei interne, deci s'a marginuit a face numai despuse-tiuni de preengrigire. De aceea incepù recrutatiunile anuali. E cunoscutu că nu s'a facut concentratiune de trupe, rezervele si ostasii li-cientiati nu fura conchiamati. In poporu a domnit liniscea perfecta. Nu s'a inceputu si nu s'a pregatit ce-va intreprindere de partita contra teritoriului invecinat. In acésta stare Itali'a se vediu amenintiata de a dreptulu d'in partea Austriei. Cabinetulu de Vien'a afirmă că in Itali'a s'au facutu concentrari de trupe, s'au conchiamat rezervele; deci basandu-se pre acésta afirmatiune a sa a continuat inarmarile sale. Austri'a nu se multiamă, prin aceste invinovetiri, a trage Itali'a in diferinte ce le are cu Prussi'a, ea si-multiplică pre-gatirile militari, li dede caracteru de a fi indreptate contra nostra. De la 22 l. c. tótc clasele de rezerva in imperiu fura conchiamate cu rapediunc. Regimintele de granitia se punu in miscare catra Itali'a. Despusetiunile resbelice se facu mai cu séma in Veneti'a, astadi se ieu atari mesure, ce ar avé locu numai dupa in-cepetul inimicitei d.e. comunicatiunile comerciale pe drumurile de feru in Veneti'a sunt operte, caci li trebuesce la transportarea militicei si a materialului de resbelu. — Dereptaceea pentru securitatea Italiei e de lipsa ca acést'a să-si inmultiesca poterile belice continentali si marine, ca fora amanare să faca despusetiunile militari necesarie pentru aperarea tierei. Gu-vernulu respunde numai situatiunei ce-i a crea-tu Austri'a.

„Opinione“ d'in 29 aprilie dice: „Guvernulu a ordinat padirea granitelor la riul Po, pentru a impiedecă adunarea voluntirilor si trecerea loru preste granitie. — Garibaldi e in Caprera, in casu de resbelu, elu va par-tecipa la lupta.“

O scire electrica d'in Floronti'a, cu datul 30 aprilie ni spune: O publicatiune a comandantului militar chiama la arme pre ostasi ce au primitu concediu pe tempu neho-taritu.

Alta scire d'in Parisu cu datulu 28 apr-s'a: Principele Metternich a fostu iere la Drouyn de Lhuys, si a declarat, că Austri'a e gata a se desarmá cu totulu in Veneti'a, daca Franci'a i va promite cumca Itali'a nu o va atacá. Inca nu se scie respunsulu lue Drouyn de Lhuys, dar e securu că Austri'a nisue pre catu numai pote a incungurá resbelulu.

Contribuire

la concertulu si balulu tenerimei române d'in Temisiór'a, tienutu in 1/13 Februarie 1866.

(Urmare.)

11. Vien'a. Colect. d. Paulu Rotariu ju-rist. d. d. Moldovanu cons. aul. 2 fl. Nicolae-viciu c. r. capitanu 2 fl. sum'a 4 fl.

12. Iam. Colect. pré on. d. Iosif Popović protopres. 3 fl. d. d. Petru Vui'a jude-cere. 2 fl. Nicolau Moldovanu jurasor 2 fl. sum'a 7 fl.

13. Soosdia d. Baron Arpad Lo Presti 3 fl. — 14. Sculia d. d. Nicolau Boiocanu vic. protopres. 2 fl. Nicelau Rancu provisor domin. 3 fl sum'a 5 fl.

15. Oravieza d. d. Alesiu Munteanu jude 2 fl. Mileticiu 1 fl. sum'a 3 fl.

16. Iancaid d. Ioane Popoviciu paroucă 2 fl.

17. Saravolla d. Sim. Andron Galbi-nescu paroucă 4 fl.

18. Chesintiu d. Georgiu Berariu not. com. 2 fl.

19. Sipeth d. Conte Logothety 2 fl.

20. Checi'a rom. d. Georgiu Gataian-tiu docinte 2 fl.

21. Sibiu Colect. d. N. Crista redact. „Telegrafului“ Escel, sa d. arcepic. si Metro-politul Andreiu b. Siagun'a 5 fl. d. d. Nicolau Popa protosingelu 2 fl. Petru Bodilla protop. 2 fl. sum'a 9 fl.

22. Secasiu Préon. d. Nicolau Tineu Velea protopres. 2 fl.

23. Belintiu d. d. Theodor Popu 5 fl. Const. Gruiciu potopesv. 2 fl. sum'a 7 fl.

24. Chiseteu d. Dionisiu Cadariu not. com 3 fl.

25. Beregsu d. d. Andreiu Clecanu paroucă 2 fl. Ion Carniccanu paroucă 3 fl. sum'a 5 fl.

26. Secianiu d. d. Moise Gradinariu paroucă 3 fl.

27. Siriá d. d. Ioane Moldovanu not. com. 3 fl. Iova Cresticiu 2 fl. sum'a 5 fl.

28. Iezvin d. d. Georgiu Traila paroucă 3 fl. Iosif Nedeleu cantor 3 fl. sum'a 6 fl.

29. Toraculu-micu d. d. Paulu Fises-anu paroucă 3 fl. Georgiu Bugarin paroucă 3 fl. Paulu Miulescu theor. abs 3 fl. sum'a 9 fl.

30. Mosnitia d. d. Procopiu Martinu paroucă 3 fl. Vinc. Cernetiu docinte 3 fl. sum'a 6 fl.

31. Cernegy háza d. d. Nicolau Mura-riu paroucă 3 fl. Franciscu Maga not. com. 3 fl. sum'a 6 fl.

(va urmă.)

Varietati.

— *Cestiunea Ovreilor in Romania.*

„Independinti'a belgica“ intr'unu articlu, ce lu reproduce si „Romanulu“ foră a-i face vr'o observatiune, crede că un'a d'in smintele principali a le guvernului cadiutu a fostu că n'a inzestratul pre Ovreii d'in România cu drepturi politice si civili. — In giurulu României sunt state de organisme betrane, si de ce nu eman-cipara aceste-a pe ovrei? Organismulu României inca nu e perfectu, deci atare dispusetiune — daca cum-va ar fi reu nemirita — ar fi mai sentitòrie. Altintre să intrebe de Ovreii d'in România, daca au invietiatu a iubí pătr'a ce-i adoptat, daca au primitu datinele ei, catu să nu para straini in ea, să n'aiba aerul a reprezentá clementu aterogenu? Atunci s'ar afă cuventu pentru acésta cestiune. Dar' ee va dice „Ind. b.“ la cercustantia că turburarei d'in Iasi nu s'a alaturat nimenc d'in locuitorii tierei, de catu numai Ovrei? Ovreii in Poloni'a au merite pentru guvernulu rusescu, si de ce nu i-au omancipatul acestu guvern. macaru in Poloni'a? In fine Ovreii nu sunt numai elementu eterogenu, ei sunt casta — desi nebari-cadata ca cele feudalisticce — pana ce ei se occupa numai de comerciu, este ce-va dreptu a li dice casta comercială. Imprascie-se ei prin tóte ramurile societatei, ocupe-se si de industrie si de agricultura, aelimatisese intru tóte datinelor tierei, si atunci potu pretinde a forma óre-si-care titlu la stare mai buna. Ar fi procedura démina de descuviintiatu, daca România, pre toti cei ce venira in ante de prandiu d'in Polonia, dupa prandiu i-ar considera de Români, si acést'a numai pentru cuven-tulu ca nu cum-va cutarui ovreu să-i vina in minte a plasí publicare cutareci articlu ovrescu in atare diurnalul românescu.

= *Fortune-* D'in giurulu Devei, cu datulu 23 l. c. ni se serie: „Cam de trei dile, incepundu a suflá unu orcanu infriosciat de catra resaritulu de medianópte, acoperi cu neaua si cu ghiatia délurile mai nalte de prin acestu giuru, pomii aflandu-i in stadiul celu mai desvoltat alu inflorirei i nemici cu totulu pentru acestu anu, — dauna necalculate se causă in partile aceste prin acestu ramu de economia caci poporulu d'in aceste parti cu economi'e pometului si-acopere preste anu cea mai insemnata parte a necesitatilor sale, a-cesta sporantia acum'a deodata i se luă.“

= *Imprumut nou de statu.* Ministrul de finantie se impoteră a contrage imprumutu de 60 milioane flor. v. a.

Burs'a de Vien'a pana la 1. Maiu 1866.

Dupa cum se inschimbara de döue sep-temani incocé seirile si dispusatiunile politice de pace si resboiu, totu in asemenea mesura vediuramu variindu pretiurile tuturor mar-felor de bursa.

Mai nainte cu 10 dile vedeam pre spe-culantii vendiendo d'in respoteri, ear arbitra-giul cumpără barbatesc.

Scirile se incepusera a se respondi (si cari prin diurnalistică oficioasa si semi-oficioasa se comentau marinduse), despre o invoiala de desarmare in ambele parti, fecera ca cursurile tuturor hartiilor să se urce si consolidéze. Marti, adi optu dile, burs'a portă acestu ca-

racteru cu unu felu de ostentatiune. — Bancarii cei mai renumiți cumperau cu pretiuri totu mai bune. Dar astă nu tinu decatua pana joia trecuta.

Organul semi-oficial a contelui Bismark, adeca „D. Allg. Z.“ aduse famosul articlu, ce deslarvă unu felu de solidaritate intre Prusia si Italia. Pres'a liberală si nependinte d'in Austria se cutriară si inceptu a bate tóca si a alarmă lumea; apoi urmara transporturile cele dese de militie si armatura; burs'a de Parisu manifestă o panica infriosciata, si — éca deci, ca pretiurile efectelor noastre de bursa scadiu repede pana la unu gradu ce uncle de 20 de ani, altele — nici-candu alta data nu lu mai avura. Observatorul trebuia să creada, cumă ne aflam in preser'a — nu unui resboiu, ci unei catastrofe. Si speculațiunea locale, dar mai vertosu strainatatea si aruncă hartiele la bursa cu bratuilu, ea desperata.

In astu felu de impregiurari astă burs'a nouă a operatiune finanziaria a regimului adeca legea din 24 aprilie inprivinti'a realizarei imprumutului de 60 milioane fl., carea asemenea deprimă si mai departe cursurile.

In putine dile actiunile institutului de creditu, perdura 10 fl., actiunile bancei naționali 30 fl., actiunile drumului ferat de nordu, peste 90 fl., actiunile societati vaporelor du-narene aproape 20 fl., — si imprumutele de statu 2, 3 si 4 fl. s. a. m. d.

Cu tóte acestea agiulu argintului si pretiul aurului nu se urcă in asemenea mesura, ci in totu acestu tempu abăcadisfă cu 1 1/2 pro-centu. Caus'a nu pote să fie altă, decat favorabil'a proportiune ce custa intre bancnotele d'in cursu, si argiulul d'in pivnitile bancei naționali.

Infatiosiu aci cursurile mai noue a le cseptelor poste totu.

Cursurile din 30 Aprilie n. 1866.

	bani	mar.
Imprumutele de statu:		
Cele cu 5% in val. austr.	50.—	50.50
" contribuionala d. 1866 1/2	99.—	99.25
" noue in agrintu	71.50	72.50
Cele in argintul d. 1865 (in 500 franci)	62.—	63.—
Cele naționali cu 5%	57.—	57.50
" metalice cu 5%	54.—	54.50
" vecchi	54.25	54.75
" 4 1/2%	46.50	47.—
" 4%	42.—	43.—
" 3%	31.50	32.50
Efecte de loteria:		
Sortile de statu din 1864	56.50	57.—
" " 1860%, in cele intrege	67.50	68.—
" " 1/2 separata	74.50	75.50
" " 4% din 1854	64.—	65.—
" " din 1839, 1/2	122.—	124.—
" bancei de creditu	93.—	94.—
" societ. vapor. dunarene cu 4%	—	76.—
" imprum. princip. Eszterházy 40 fl.	—	—
" Salm à	25.—	—
" cont. Pálffy à	21.—	—
" princ. Clary à	21.—	—
" cont. St. Genois à	21.—	—
" princ. Windischgrätz à 20	15.—	—
" cont. Waldstein à	17.50	—
" Keglevich à 10	13.—	—
Obligatiuni dăsărcinătoare de statu:		
Cele din Ungaria	55.—	57.—
" Banatul tem.	54.—	55.—
" Bucovina	55.—	57.—
" Transilvania	54.—	55.50
Actiuni:		
A bancei naționali	630.—	640.—
" de creditu	119.50	120.—
" scont	—	538.—
" anglo-austri		